

Deres ref.: 19/741

Høringsuttalelse - Ny forskrift om pass og nasjonalt ID-kort

1. Om Jussbuss

Jussbuss er et studentdrevet rettshjelptiltak med 48 års erfaring med rettshjelpsarbeid og oppsøkende virksomhet. På bakgrunn av våre erfaringer ønsker vi å kommentere regjeringens forslag til ny forskrift om pass og nasjonalt ID-kort.

2. Jussbuss' merknader til forslaget

Til punkt 3.2.3.2 «Departementets forslag», under «Godtgjøring av identitet og statsborgerskap»

Departementet har foreslått en presisering av hva som skal til for at identitet skal anses godtgjort etter passforskriften. Departementet uttaler at det «presiseres i forskriften at identiteten anses godtgjort dersom det ikke er tvil om at dokumenter og andre opplysninger verifiserer søkers identitet». I telefonsamtale med en av høringsbrevets forfattere ble Jussbuss informert om at hensikten bak denne presiseringen er å hindre identitetstyveri. Vi frykter at presiseringen kan medføre at norske borgere som har fått unntak fra dokumentasjonskravet ved søknad om statsborgerskap, får innsnevret sin rett til å få utstedt pass.

Ved søknad om norsk statsborgerskap er det et krav at søker har «klarlagt» sin identitet, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a, jf. femte ledd. Kravet er oppfylt dersom det er åpenbart at de fremlagte dokumentene, fortrinnsvis pass fra tidligere hjemland, viser søkerens rette identitet, jf. statsborgerforskriften § 1-1.

Det kan gjøres unntak fra dokumentasjonskravet etter statsborgerforskriften § 1-2. I noen saker kan det foreligge tvilsmomenter knyttet til søkeres identitet, men statsborgerskap kan likevel innvilges selv om identiteten bare er «sannsynliggjort».

Departementets forslag om presisering av identitetskravet kan leses slik at de som har fått unntak for dokumentasjonskravet etter statsborgerforskriftens § 1-2, kan nektes pass og nasjonalt ID-kort på bakgrunn av de tidligere nevnte vurderinger. Det er derfor viktig at departementet klargjør at endringene ikke skal forstås på denne måten, slik at endringene samsvarer med kravene etter statsborgerloven.

Til punkt 3.2.6.2 «Departementets forslag», under «særlig om kravet til synlige ører»

Forslaget om krav til synlige ører berører flere sentrale menneskerettigheter, som vi i Jussbuss ikke kan se at er godt nok utredet i høringsnotatet. Sett hen til betydningen kravet vil ha for mange, ber vi departementet foreta en grundigere gjennomgang av om kravet er nødvendig, og de menneskerettslige sidene ved dette spørsmålet.

3. Oppsummering

Departementet må klargjøre at presiseringen i passforskriften ikke er ment å innsnevre borgerens rett til å få utstedt pass, i de tilfeller der borgeren har klarlagt sin identitet etter unntaksregelen i statsborgerforskriften § 1-2 andre ledd. Vi kan heller ikke se at de menneskerettslige sidene ved et krav om synlige ører er utredet i tilstrekkelig grad.

Jussbuss har ingen øvrige merknader til forslaget, men vi ber samtidig departementet om å prioritere utarbeidelsen av forskriftsbestemmelser om utstedelse av nasjonale ID-kort for utenlandske statsborgere.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Jussbuss på tlf. 22 84 29 00, alle hverdager utenom torsdag.

Med vennlig hilsen, for Jussbuss,

Jakob Røen Mohus
Julie Henriksen
Anela Ferati
Elin Engerbakk
Jonathan Leifsson de Lange